
Psyches Iatreion – sjelens apotek

ANMELDELSER

OLE RIKARD HAAVET

Professor emeritus, Avdeling for allmennmedisin
Universitetet i Oslo

Gunnar Tellnes, Marit Benthe Norheim, red.

Følsomhetens kraft

Folkehelse og livskvalitet i møtet mellom kunst, livssyn, psykiatri og natur. 288 s., ill. Stavanger: Hertervig Forlag, 2022. Pris NOK 410

ISBN 978-82-8216-202-9

Denne boka er vanskelig å beskrive og kategorisere. 40 forfattere står for de 50 kapitlene. Per Thorsgaard beskriver i sitt kapittel også boka når han trekker fram inskripsjonen «Psyches Iatreion», eller «sjelens apotek» på norsk, som henger over inngangsdøren til biblioteket i et av verdens eldste benediktinerklostre (St. Gallen). Bokas mål er å synliggjøre betydningen av *følsomhetens kraft* som en helende kraft i menneskelivet og i samfunnet. Målgruppa er leger og andre som er opptatt av å fremme god helse.

Kapitlet med tittelen «Min favoritt» er et minikåseri som Gunnar Tellnes skrev som oppgave på Rønningen folkehøgskole i 1969. Minikåseriformen er tilsynelatende gjort til mal også for de øvrige kapitlene. Kortformen gir tekstene intensitet.

Kapitlene er samlet innenfor ti tematiske deler, som gjør stoffet oversiktlig. En av disse delene er viet kunstneren Erik Bomann-Larsen. Boka ble utgitt i anledning hans 70-årsdag. Bomann-Larsen bidrar selv med et kapittel og tegninger. I tillegg er boka illustrert med fotografier. På slutten er det nyttige oversikter over forfatterne, litteraturhenvisninger, tegninger og bilder.

En gjenganger i kapitlene er den israelsk-amerikanske sosiologen Aaron Antonovsky. Flere velkjente begreper fra Antonovsky som salutogenese, resiliens og *sense of coherence* møter leseren i nesten alle kapitlene. Begrepene er brukt til å understreke betydningen av å styrke og utnytte egne krefter, men jeg opplever at begrepene lett får karakter av mantraer.

Boka er stort sett lettlest og inneholder flere tekstperler. Tekstene er farget av forfatternes mange ulike yrker og livserfaringer. To kapitler gjør særlig inntrykk på meg. Johan Lund, teknolog og sosiolog, forteller om sin egen frigjøring under oppveksten fra kulturen i et eksklusivt og «sterktroende trossamfunn», en frigjøring han lyktes med uten å brenne bruer til familie eller venner. Jacob og Lene Conradi forteller om deres sønn som mangler språk og det dette har lært dem om den oppmerksomme samtalen.

Kapitlene kan gjerne leses, og diskuteres, enkeltvis. På den måten kan boka egne seg som et sjelens apotek der leseren finner helsefremmende, ikke-medikamentelle tiltak drevet av følsomhetens kraft. Jeg anbefaler å plassere boka til lesing og inspirasjon i godstolen hjemme, på lunsjrommet og i lesekroken på biblioteket.

Publisert: 24. april 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0099
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 30. mars 2026.